

Pääkirjoitus

Anna Mauranen

Risto Nieminen

Päätoimittajilta

Annales Academiae Scientiarum Fennicae (AASF) on Suomalaisen Tiedeakatemian julkaisusarja, jonka pitkä historia ulottuu Tiedeakatemian perustamiseen saakka. Tiedeakatemian yleisten tavoitteiden mukaisesti se haluaa edistää tieteidenvälistä vuoropuhelua ja välittää valistuneelle lukijakunnalle tietoa ajankohtaisista tieteellisen tutkimuksen kysymyksistä ja uusista haasteista. AASF:n myötä Suomalaisen Tiedeakatemian julkaisutoiminta palaa juurilleen ja ottaa samalla tähän aikaan sopivan muodon: se on monitieteinen, verkossa ilmestyvä aikakauslehti. Se on suomalainen, mutta ilmentää myös sekä tieteen lähtökohtaisesti kansainvälistä luonnetta että suomalaisen tiedeyhteisön kasvavaa kansainvälisyyttä. AASF julkaisee artikkeleita suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kaikki artikkelit käyvät läpi referee-käytännön.

AASF:n ensimmäiseen numeroon on koottu artikkeleita vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyiltä uusilta Suomalaisen Tiedeakatemian jäseniltä. Näitä riittää seuraavaankin numeroon, mutta myös aiemmin valitut jäsenet, tänä vuonna valitut ja muut eturivin tutkijat voivat tarjota julkaisuun tekstejä, joissa he kertovat oman tutkimusalansa ajankohtaisista aiheista ja omista kiinnostuksen kohteistaan.

Tämän numeron artikkeleissa ovat mukana kaikki kolme julkaisukieltä sekä monipuolinen valikoima niin luonnontieteellisiä kuin humanistis-yhteiskunnallisiakin aloja. Ensimmäisessä **Juha-Antti Lamberg**, **Nooa Nykänen** ja **Jarmo Taskinen** tarkastelevat talouden supistumisen vaikutusta järjestelmien institutionaaliseen romahtamiseen. He esittävät aiheesta oman teoreettisen mallinsa, jota he soveltavat myös konkreettiseen historialliseen esimerkkiin Rooman valtakunnasta.

Seuraavaksi **Aleksi Vuorinen** kuvaa kompaktien neutronitähtien fysiikkaa ja niiden ytimien kiehtovia ominaisuuksia äärimmäisen tiheän kvarkkiaineen mahdollisina laboratorioina. **Juha Raitio** puolestaan käsittelee oikeusvaltiollisuutta ja oikeusvarmuutta länsimaisten yhteiskuntien yleisinä periaatteina erityisenä näkökulmanaan oikeusteoria ja EU-oikeus Euroopan unionissa. **Heikki Tanilan** artikkeli kertoo aivotutkimuksen uusiin havaintoihin perustuvasta näkemyksestä unen tehtävästä, jossa korostuu se, miten unen aikana siirtyy muistikuvia tuoreista tapahtumista aivokuoren säilömuistiin.

Pyhiä tekstejä yhteisöllisessä kontekstissaan analysoi **Jutta Jokiranta**, joka korostaa yhteisön pyhiksi määrittämien tekstien syntyprosesseja ja tarkastelee niitä muuttuvina ja uusiutuvina resursseina, joiden arvovaltaan yhteisössä sitoudutaan. **Johan Bobacka** tarjoaa näkökulman analyttisen kemian kehityksestä keskitetyistä laboratoriomittauksista hajautettuihin analyyseihin ja kannettaviin, henkilökohtaisiin kemiallisiin sensoreihin. **Louis J. Muglia et al.** kirjoittavat spontaanin ennenaikaisen synnyttämisen ehkäisemisestä genomiikan näkökulmasta. **Markku Yli-Hallan** artikkeli käsittelee anaerobisissa olosuhteissa syntyvän happaman sulfaattipitoisen maaperän aiheuttamia haasteita erityisesti vesiympäristölle.

Antoisia lukuhetkiä!